

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 16/14
V Lucemburku dne 12. února 2014

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-26/13
Árpád Kásler a Hajnalka Káslerné Rábai v. OTP Jelzálogbank Zrt

Podle generálního advokáta N. Wahla se na klauzule, které stanovují při uvolnění úvěru v cizí měně použití jiného kurzu, než který je použitelný na splácení úvěru, může uplatnit posouzení jejich zneužívajícího charakteru

I když lze takové klauzule a priori považovat za součást hlavního předmětu smlouvy o úvěru vyjádřeném v cizí měně, vnitrostátnímu soudu nicméně přísluší určit, zda byli spotřebitelé schopni pochopit, že se vystavili dodatečné zátěži vyplývající z rozdílu mezi oběma kurzy.

Směrnice o zneužívajících smluvních klauzulích¹ stanoví, že zneužívající klauzule použité ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou pro spotřebitele závazné. Pokud však jde o klauzule definující hlavní předmět smlouvy, jakož i přiměřenost ceny a odměny na straně jedné a služeb nebo zboží dodávaných výměnou na straně druhé, směrnice stanoví, že posouzení jejich zneužívajícího charakteru není možné, pokud jsou sepsány jasným a srozumitelným jazykem.

Dne 29. května 2008 uzavřeli Á. Kásler a H. Káslerné Rábai s jednou z maďarských bank smlouvu o hypotečním úvěru vyjádřeném v cizí měně. Banka jim poskytla úvěr ve výši 14 400 000 maďarských forintů (HUF) (přibližně 46 469 EUR), přičemž odpovídající částka ve švýcarských francích byla stanovena na 94 240,84 CHF. Podle uvedené smlouvy vzali manželé Káslerovi na vědomí, že mimo částku tohoto úvěru budou v CHF stanoveny rovněž související úroky, poplatek za správu úvěru, jakož i úroky z prodlení a ostatní poplatky.

Smlouva rovněž stanovovala, že určení částky úvěru v CHF mělo být provedeno podle **nákupního kurzu** této měny použitého bankou v den uvolnění peněžních prostředků. Nicméně, podle téže smlouvy měla být výše každé dlužné měsíční splátky v HUF stanovena v den předcházející dni splatnosti v závislosti na **směnném kurzu použitém bankou na prodej CHF**.

Manželé Káslerovi napadli u maďarských soudů klauzuli, která opravňovala banku ke stanovení splatné měsíční splátky na základě prodejního kurzu CHF. Dovolávali se zneužívajícího charakteru této klauzule, protože ta stanoví pro účely splácení úvěru použití jiného kurzu než toho, který byl použit při jeho uvolnění.

Kúria (nejvyšší soud Maďarska), k němuž byl podán kasační opravný prostředek v tomto sporu, se Soudního dvora táže, zda se klauzule určující směnný kurz použitelný na smlouvu o úvěru vyjádřeném v cizí měně týká hlavního předmětu smlouvy nebo poměru kvalita/cena plnění. Případně se táže, v jakém případě musí být taková klauzule považována za sepsanou jasným a srozumitelným jazykem, tak aby její zneužívající charakter nemohl být na základě směrnice zkoumán. Maďarský soud by rovněž rád věděl, zda v případě, že smlouva nemůže po vypuštění zneužívající klauzule nadále existovat, ji může vnitrostátní soud změnit nebo doplnit.

Ve svém dnes předneseném stanovisku generální advokát N. Wahl zaprvé upřesňuje, že pro určení toho, co představuje hlavní předmět smlouvy, je třeba v každém jednotlivém případě stanovit, které nebo která hlavní plnění je objektivně třeba považovat za hlavní v obecné systematice smlouvy. Je tedy třeba přezkoumat, zda jsou dotčené klauzule nedílnou součástí

¹ Směrnice Rady o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

plnění, která definují smlouvu, takže při jejich neexistenci by smlouva ztratila některou ze svých základních charakteristik či by dokonce nemohla nadále existovat na základě zbývajících smluvních ustanovení.

V této souvislosti se generální advokát N. Wahl domnívá, že ve specifickém případě smlouvy o úvěru vyjádřeném v cizí měně (o kterou se jedná v projednávaném případě) **spadají klauzule určující použitelné směnné kurzy do hlavního předmětu smlouvy**, obdobně jako klauzule týkající se uvolnění jistiny a platby úroků. Představují totiž jeden z hlavních prvků mechanismu úvěrů v cizích měnách, jelikož jejich neexistence by plnění smlouvy znemožnila.

Zadruhé, co se týče toho, zda byly tyto klauzule sepsány jasně a srozumitelně, generální advokát má za to, že přezkum tohoto kritéria by se neměl omezit na čistě redakční aspekt těchto klauzulí. Jasnost a srozumitelnost smluvní klauzule totiž musí spotřebiteli umožnit, aby disponoval informacemi, pomocí nichž bude schopen posoudit výhody a nevýhody uzavření dané smlouvy a rizika, která v souvislosti s touto transakcí podstupuje. **Spotřebitel tak musí nejenom pochopit obsah klauzule, ale i povinnosti a práva, která jsou s ní spojena.**

Co se týče dotčené úvěrové smlouvy, generální advokát N. Wahl se domnívá, že smluvní ustanovení týkající se směnných kurzů použitelných na uvolnění a splácení úvěru se jeví být jasně vyjádřená. Má nicméně za to, že **mohou vzniknout pochybnosti o tom, zda byl spotřebitel schopen pochopit, že se vystavil dodatečné zátěži vyplývající z rozdílu, který existuje mezi prodejní cenou cizí měny a nákupní cenou téže měny.** V tomto ohledu je N. Wahl toho názoru, že bude příslušet Kúria, aby na tuto otázku odpověděl ve světle objektivních informací poskytnutých při uzavírání smlouvy.

A konečně, generální advokát se domnívá, že v případě, kdy by zrušení zneužívající klauzule způsobilo, tak jako v projednávaném případě, že by smlouvu nebylo možné plnit, **směrnice nebrání tomu, aby vnitrostátní soud nahradil dotčenou klauzuli ustanovením vnitrostátního práva podpůrné povahy**, je-li takové nahrazení podle vnitrostátního práva možné. Takový přístup totiž umožňuje dosáhnout cíle směrnice, který spočívá zejména v nastolení rovnováhy mezi smluvními stranami a současně v ponechání, je-li to možné, smlouvy jako celku v platnosti.

Kdyby takové nahrazení nebylo možné a soud by byl nucen smlouvu zrušit, byl by ohrožen odrazující účinek sankce spočívající v neplatnosti, jakož i cíl spočívající v ochraně spotřebitele. Takové zrušení by totiž mělo za účinek okamžitou splatnost celé zbývajících dlužné částky. Ta přitom může přesahovat finanční možnosti spotřebitele, a uvedená situace tak může postihovat spíše jeho než věřitele, který by s ohledem na tento důsledek nemusel být podnícen k tomu, aby se zařazování takových klauzulí do svých smluv vyhnul.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106